

NOVA DOBA

Leto XXII.

Celje, petek 2. avgusta 1940

Štev. 32.

Bogdan Pušenjak:

„Nova Evropa“ in mali narodi

»Wilsonov evangelij o svobodi in pravici samoodločbe vseh narodov je propadel! Stojimo na pragu nove Evrope!« Te krilatice tvorijo danes glavni predmet zunanje-političnih razglabljanj svetovnega časopisja. Zadnji monakovski sestanek ni osvetlil bodočnosti malih evropskih narodov in nihče ne ve, kakšna usoda ga čaka jutri. Razumljivo je torej, da danes v tej zapletenosti zunanje-političnih vprašanj med vsemi evropskimi narodi prevladuje eno vprašanje: Ali je Wilsonov evangelij o svobodi in pravici samoodločbe narodov v 22 letih svojega praktičnega življenja res pokazal svojo življenjsko nezmožnost in ali bodo majhni narodi v »novi Evropi«, zasnovani na podrejenosti gospodarskih in zunanje-političnih interesov majhnih narodov življenjskim težnjam in zahtevam gospodujočih velikih narodov, lahko dosegli vsaj isti, če ne večji narodni, kulturni in gospodarski razvoj, kakor v versajski Evropi?

Odgovor na to, za vse male, svobode in napredka željne narode tako važno vprašanje moramo iskati v kritični in objektivni primerjavi razvoja posameznih, po svetovni vojni osvobojenih narodov v letih po vojni z njihovim razvojem in napredkom v predvojni, prav tako na nadvladi posameznih velikih narodov zasnovani Evropi. V ta namen bi lahko najlepše služila slika češkoslovaške republike, v kateri je češkoslovaški narod v pičlih 20 letih obstoja svoje lastne in neodvisne države pokazal na vseh področjih narodnega, kulturnega, socialnega in gospodarskega življenja tako velik napredek, kakršnega ni bil deležen v dolgih stoletjih. Vendar pa je v primeru Češkoslovaške težko izvesti kritično in objektivno primerjavo, podprto tudi s točnimi statističnimi podatki, in to iz razloga, ker ozemlje Češkoslovaške ni tvorilo pred svetovno vojno kompaktne nacionalne in gospodarske jedinice, temveč je bilo razdeljeno med dve državi. V ta namen mnogo bolje služi Finska, ker so ostale njene meje od l. 1809. do konca letošnje rusko-finske vojne neizpremenjene.

V vsej svoji zgodovini ni bil finski narod pravzaprav nikoli docela zasvojen in tudi po združitvi s Švedsko v skupno državo v 13. stoletju ni postala Finska vazalna država, temveč so uživali Finci tudi v novi državi iste pravice in svoboščine kakor Švedi. Visoki kulturni nivo finskega naroda je v veliki meri pripomogel, da je ruski car Aleksander I. tudi l. 1809. po zasedbi Finske pustil v Finski v veljavi vse dotodanje švedske zakone. Finska je imela tudi pod rusko nadoblastjo dolgo svojo lastno vojsko, lasten denar, svoje carinske meje in lastno vlado ter je bila z Rusijo povezana edino s skupnim vladarjem in skupno zunanjo politiko. Zato nam tedanje stanje Finske omogoča primerjavo med možnostjo napredka v svobodni in neodvisni državi z možnostjo napredka v podrejeni državi.

Čeprav je užival finski narod že pred svetovno vojno svobodo na vseh področjih narodnega, kulturnega in gospodarskega življenja, je šele l. 1918. postal pravi gospodar v svojem domu, v lastni, neodvisni državi. To dejstvo je bilo odločilnega pomena za ves njegov nadaljnji razvoj in napredek. O tem pa naj govorijo številke.

Ena najvažnejših nalog finske države po osvoboditvi je bila agrarna reforma. Dočim je bilo pred svetovno vojno v Finski samo 125.000 kmetov z več kot pol ha zemlje, je po uspešno izvedeni agrarni reformi to število poskočilo l. 1938. že na preko 300.000. V zvezi z uspešno izvedeno agrarno reformo se je tudi povečala površina obdelane zemlje od 2 milijonov na 2,6 milijona ha. Vrednost celotne žetve, ki je l. 1917. znašala 1.940 milijonov finskih mark, je

Vojna bo dolgotrajna

Urejevanje Podunavja in jugovzhoda - Moč ruske mornarice - Češkoslovaška vlada v Londonu - Angleška blokada - Govor Molotova - Ogromne vojaške priprave Združenih držav - Kitajsko-japonska vojna

O razgovorih nemških državnikov s predstavniki Rumunije, Bolgarije, Slovaške in prej še Madžarske v Solnogradu in pri kancelarju Hitlerju v Berchtesgadnu ni bilo izdano uradno poročilo. Iz tega sklepajo, da so bili razgovori zgolj informativnega značaja. Želja Nemčije in Italije je, da se istočasno poravnajo spori med jugovzhodnimi državami in ustvarijo taki odnosi, da bo zajamčen trajen mir. Nemčija je želela s temi razgovori dati pobudo za neposredna pogajanja med prizadetimi državami in je pripravljena v primeru potrebe sklicati poseben posvet, pri katerem bi prevzeli Nemčija in Italija vlogo posredovalca in razsodnika v onih zadevah, glede katerih bi ne prišlo do neposrednega sporazuma med prizadetimi državami. Nemčija in Italija zastopata mnenje, da se mora tudi na jugovzhodu podreti stavba mirovni pogodbe in ustvariti nov red. Kakor javljajo iz Nemčije, bodo za popolno pomirjenje Podunavja na Balkanu potrebne nekatere večje mejne spremembe. Slovaška naj bi se priključila Madžarski kot samoupravna pokrajina, ki bi bila z Madžarsko povezana gospodarsko in politično. Madžarska naj bi odstopila sovjetski Rusiji Podkarpatsko Ukrajino. Madžarska bi dobila za to od Rumunije del Transilvanije, Bolgariji pa bi morala odstopiti Rumunija južno Dobružo

V sovjetski Rusiji delajo tudi ladjedelnice noč in dan s polno paro. Lani so zgradili 112, letos pa bodo zgradili 168 najmodernejših vojnih ladij, pri čemer niso upoštevane podmornice, katerih število se bo letos potrojilo. Po osvojitvi Baltika in po razširjenju vpliva na Črnem morju je postala vloga vojnega brodogradnja sovjetske Rusije izredno važna. Vzhodno morje je danes rusko morje in tam bo odslej prevladovala sovjetska zastava. To je izjavil sovjetski komisar za vojno mornarico admiral Kuznecov v soboto na velikem zborovanju v Moskvi ob priliki proslave dneva sovjetske vojne mornarice.

Politika

Korupcija

V zvezi z odločbo bana dr. Šubašića, da je prepovedana sleherna intervencija pri oblastvih na področju banovine Hrvatske, piše zagrebški »Obzor«:

»Prav tako želimo, da krenejo tudi v Beogradu po poti, ki jo je pokazal ban dr. Šubašić. Priznamo, da je tudi v Beogradu znatno število javnih delavcev, ki so bili in ostali pošteni in odločni nasprotniki korupcije. Dejstvo je, da je centralistični režim danes slab primer

znašala l. 1937. že 7.589 milijonov. S povečano poljedelsko proizvodnjo se je tudi povečal razvoj živinoreje. Dočim je Finska n. pr. l. 1920. zredila 890 tisoč kokoši, ki so dale 3,7 milijona kg jajc, je l. 1937. zredila že 2.815.000 kokoši s 17,6 milijona kg jajc. Finska, ki je na lesu najbogatejša evropska država, je začela po dosegu svoje neodvisnosti posvečati največjo pozornost tudi svojemu lesnemu bogastvu. Leta 1923. je finska država prispevala za gozdarstvo samo 2,5 milijona mark, l. 1937. pa je že povečala ta prispevek na 15,2 milijona mark. Tako je bil končno omogočen napredek ene najvažnejših gospodarskih panog finskega naroda. Zato je tudi razumljivo, da se je celokupni dohodek gozdne industrije od 1.398 milijonov mark v l. 1917. povečal l. 1937. že na 9.095 milijonov mark. Finska država pa pri tem ni zanemarila ostale svoje industrije, katere dohodek

Angleška vlada je priznala novočasno češkoslovaško vlado v Londonu. Predsednik vlade je dr. Edvard Beneš, podpredsednik msgr. Šramek, zunanji minister Jan Masaryk, vojni minister general Inger, finančni minister Outrata, notranji minister Slavik, minister za socialno politiko Nemeč, prosvetni minister Feuerabend, minister brez listnice pa Nečas.

Anglija bo izvedla blokado vsega evropskega kontinenta. Blokada bo obsegala celotno področje od najsevernejše točke na Norveškem do Gibraltarja in Sredozemskega morja.

Po nemških in italijanskih vesteh vojna proti Angliji ne bo bliskovita, temveč dolgotrajna in izčrpača.

Na seji vrhovnega sovjeta v Moskvi je poročal v četrtek popoldne komisar za zunanje zadeve Molotov o mednarodnem položaju in odnosih Rusije do ostalih držav. Poudaril je, da bo Rusija ostala nevtralna. Posebej se je dotaknil tudi sovjetskih interesov na Balkanu. O obnovi stikov z Jugoslavijo je dejal: »Kar se tiče balkanskih držav, moram predvsem omeniti razveseljiv in važen dogodek, ki ga predstavlja obnova rednih diplomatskih odnosov z Jugoslavijo. Po prvotni obnovi trgovinskih odnosov so bili pod vtisom splošnega mednarodnega razvoja sedaj obnovljeni tudi diplomatski odnosi in upravičeno lahko upamo, da bo prišlo do tesnih prijateljskih vezi s to vodilno balkansko državo«.

Združene države nameravajo uvesti vojaško obveznost in potrošiti 19 milijard dolarjev (1.100 milijard dinarjev) za 200 vojnih in 500 pomožnih ladij, 19.000 letal, za mornarico v Atlantskem in Tihem oceanu, za popolno opremo 2 milijonov vojakov in za razne druge vojaške namene.

Kaže, da odločitve v vojni med Kitajsko in Japonsko še dolgo ne bo. Kitajci nudijo Japoncem odločen odpor na kopnem in v zraku.

za intervencije, da se je na njegovem sedežu vgnezdil pravcati sistem posredovanja in se od tod razširil na vso državo. Ta slab primer državnega središča je 20 let tlačil javno življenje te države. Temu se ne smemo čuditi, če vemo, da je kruti centralizem omogočal, da ni bila brez odločbe Beograda mogoča niti odločba o docela lokalnih zadevah posameznih naših pokrajin in mest. Tako so imeli predstavniki posredovanja v Beogradu široko možnost, da monopolizirajo za sebe sleherno intervencijo. Skoraj v vsakem primeru je bil od beograjskih intervencionistov od-

dek je bil v dvajsetih letih dosežen tudi v sportu. Članstvo sportnih in gimnastičnih društev se je od 53.449 v l. 1917. povečalo na 261.505 v l. 1937., število sportnih prostorov pa je naraslo od 100 na 500.

Že te številke pričajo o ogromnem napredku neodvisne Finske v 20 letih svobode. Tega ni mogla doseči Finska v vseh dolgih stoletjih, ko je živela pod protektoratom Švedske in Rusije. Te številke pa tudi jasno kažejo, da je le v popolnoma svobodni in neodvisni državi mogoč napredek malih narodov in da pokroviteljstvo ali podrejenost lastnih interesov interesom močnejših narodov ne more pospešiti napredka in razvoja malih narodov. Temu dejstvu bodo morali posvetiti svojo pozornost tudi bodoči krotitelji »nove Evrope«, če jih bo zares vodila iskrena želja, da ustvarijo obenem z novo tudi srečnejšo Evropo!

Izhaja vsak petek ob 14. — Naročnina znaša mesečno po pošti 5 din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5,50 din, za inozemstvo 10 din — Uredništvo: Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, prilije, desno; uprava: levo — Telefon št. 65 — Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.666

Važno je, da zobe temeljito očistimo ne samo zjutraj, ampak tudi vsak večer, predno gremo spat.

Chlorodont
zobna pasta

visen vsak važnejši zaključek, tako da so bili intervencionisti v naših krajih redno le emisarji svojih beograjskih kolegov. Če v Beogradu ne pograbišo te oblike korupcije za vrat, seveda ne bo mogoča moralna obnova javnega življenja, ker je državno središče obdržalo v svojih rokah mnogo zelo važnih funkcij«.

Nemci v Jugoslaviji

Pančevski list »Ravnopravnost« piše, da predstavlja nemški »Kulturbund« manjšinsko kulturno-politično organizacijo, kakršne ni v vsem Podunavju. Zahvaljujoč širokogrudni politiki jugoslovenskih oblastev in tradicionalnemu svobodoljubju in strpnosti našega naroda ter vztrajnemu delu Nemcev samih, ima ta organizacija že 337 krajevnih skupin z okrog 50.000 člani. Samo lani je bilo ustanovljenih 66 novih krajevnih klubov. Sestava osrednjega vodstva priča o tehtnosti organizacije. Vodstvo je razdeljeno v šest odsekov, ki jih vodijo posamezni načelniki kot stalni uradniki: organizacijski, kulturni, propagandni, mladinski, socialni in ženski odsek. Predsednik »Kulturbunda«, dr. Sepp Janko vodi organizacijo po voditeljskem načelu in ni odgovoren upravnemu odboru.

»Nemško tiskovno društvo« v Novem Sadu, ki izdaja lista »Deutsches Volksblatt« in »Deutsche Zeitung«, je imelo nedavno glavno letno skupščino, na kateri je bilo ugotovljeno, da sta oba lista povečala svojo naklado in da je imelo podjetje 221.769,09 din dobička. »Nemški narodni koledar« za leto 1940. so lani razširili v nenavadno velikem številu, povečali pa so tudi ilustrirani tednik »Bilderwoche«. Tiskarna je povečala svoj obrat, pa tudi knjigarna, ki pripada društvu, je dala dobre rezultate.

»Ravnopravnost« ugotavlja, da je šla Jugoslavija v koncesijah nemški, madžarski in rumunski manjšini še preko obveznosti saintgermanske pogodbe in jim dovolila tudi srednje šole v materinem jeziku. Poleg osnovnih šol imajo Nemci zasebno učiteljske v Novem Vrbasu, zasebno meščansko šolo v Beogradu, evangelijsko zasebno meščansko šolo v Zagrebu, zasebno meščansko šolo v Novem Vrbasu, oddelke na državnih meščanskih šolah v Beli cerkvi in Apatinu in sedaj še popolno zasebno gimnazijo v Novem Vrbasu.

Celjski mestni svet

Gradnja sodne palače na Glaziji in ureditev novega sportnega prostora — Novi prostori za davčno upravo — Nabava semen za prizadete po toči — Podaljšanje vodovoda v Novo vas — Tlakovanje Vodnikove ulice — Bilanca mestnega avtobusnega podjetja — Izvolitev nove uprave Mestne hranilnice

Celjski mestni svet je imel v petek zvečer kljub počitnicam redno sejo, ker je bilo treba rešiti nujne zadeve.

Kakor smo že poročali, bo mestna občina izdala dovoljenje za gradnjo sodne palače na Glaziji, ki jo imata po pogodbi v zakupu Sokolsko društvo Celjematica in SK Celje. Ti dve društvi sicer ne nasprotujeta gradnji sodne palače na Glaziji, zahtevata pa, da jima mestna občina preskrbi in uredi drug, primeren sportni prostor namesto sedanjega sportnega prostora na Glaziji. Da se pričetak gradnje sodne palače ne bo zavlekel, bo dala občina obema društvoma na razpolago sportni prostor ob Stritarjevi ulici pri Sp. Lanovžu. Občina bo ta prostor primerno uredila, namestila potrebne naprave in nadomestila pokvarjene dele. Mestni svet je sklenil, da se bodo ta dela takoj pričela. Mestna občina je pripravljena dati davčni upravi v Celju v najem hišo meščanskega oskrbovalnega sklada v Vrvarski ulici. Občina bo nabavila semena za posestnike, ki so utrpeli škodo vsled toče. Finančni in gospodarski odbor bosta preskrbela zadevna sredstva in razdelila prizadetim posestnikom seme po predlogu mestnega poglavarstva. Občina bo prodala inž. Ivanu Štruklju stavbno parcelo pri Sp. Lanovžu po 65 din. Katarini Tovornikovi pa stavbno parcelo pri Mestnem zavetišču v Medlogu po 22 din m². Sportni prostor za hribom sv. Jožefa bo dala občina celjski fantovski podzvezi v zakup za 1 leto proti letni priznalnini 10 din.

Mestna elektrarna bo namestila v prilični veži svojega poslopja poštne omare, ki bodo stale 2.080 din. Nezgodno zavarovanje 27 nameščencev mestne elektrarne je mestni svet oddal Vzajemni zavarovalnici. Občina bo podaljšala mestni vodovod v Novi vasi in vstavila v ta namen znesek 50.000 din v prihodnji mestni proračun.

Tlakovanje Vodnikove ulice in napravo hodnikov za pešce je oddal mestni svet tvrdki Franjo Nerad v Celju za 578.902 din. Ulico bodo tlakovali z granitnimi kockami na betonski podlagi, tvrdka pa mora prevzeti petletno garancijo. Po eno tretjino stroškov za tlakovanje razširjene Vodnikove ulice bodo krili mestna občina, sreski cestni odbor in banska uprava. Občina bo še v tem poletju začela pogajanja z zavodom šolskih sester zaradi odkupa zemljišča za razširjenje Vodnikove ulice ob šolskem poslopju šolskih sester. Mestni svet je dovolil tvrdki V. Hladin namestitev reklamnega napisa na zidu bivše Karlinove hiše na Krekovi cesti poleg poslopja Pokojninskega zavoda.

Bilanca mestnega avtobusnega podjetja za l. 1939-40. izkazuje 1.625.765,52 din aktiv in ravno toliko pasiv ter 13.710,26 čistega dobička. Podjetje ima 7 avtobusov na pogon z nafto ter 4 avtobuse in 1 avtofurgon na bencinski pogon. Pogodbo za bencinsko črpalko tvrdke Jugosl. Standard Vacuum Oil Co., ki je nameščena pred Celjskim domom, je mestno avtobusno podjetje podaljšalo od 1. julija t. l. do konca l. 1943. proti letni zakupnini v znesku 100 din. Tvrdka bo morala dobaviti mestnemu avtobusnemu podjetju tekoče gorivo po ceni, ki bo 0,50 din pri kg nižja od cisternske cene.

V upravni odbor Celjske mestne hranilnice so bili izvoljeni naslednji gg.: Janko Dolinar, Franc Dorn, Anton Fazarinc, Anton Repnik, Viktor Šmigovec, dr. Alojzij Voršič, Mirko Hočevar, Franc Čuk, Vanči Vrabl, Ivan Knez, Avgust Sotler, Friderik Mikeln, Mihael Dobravc, Fran Roš, Karel Perc, Karel Golob, Bogdan Vivod in Josip Delakorda, v nadzorni odbor pa prof. Mirko Bitenc, Peter Magajna in dr. Stanko Mašič.

Domače vesti

Novi državni proračun in povišanje prejemkov državnih nameščencev. V ponedeljek so kraljevi namestniki podpisali uredbo o dvanajstih za nadaljnjih osem mesecev proračunskega leta 1940-41. Finančni minister dr. Šušter je prispel v sredo z Bleda v Ljubljano. Zvečer je sprejel na bankski upravi novinarje in jim prečital daljši ekspoze o proračunskih dvanajstih. Državni proračun za l. 1940-41. znaša 14.708 milijonov dinarjev in je za 2380 milijonov dinarjev višji od proračuna za leto 1939-40. Za kritje izdatkov je predviden večji donos neposrednih davkov in trošarin. S 1. septembrom dobe državni nameščenci do vključno V. skupine in državni upokojenci izredno doklado v znesku po 100 do 200 din mesečno in še po 50 din za vsakega otroka.

Sokolska proslava kraljevega rojstnega dne. Po sklepu izvršnega odbora Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije bo jugoslovensko sokolstvo posebno svečano proslavilo kraljev rojstni dan. Dne 6. septembra stopi namreč Nj. Vel. kralj Peter II. v leto svoje polnoletnosti, sokolstvo pa v zaključno leto svoje Petrove četletke. Savez SKJ je izvolil poseben odbor, ki bo izdelal program kraljeve proslave za vse sokolske edinice. Obenem se bo sokolstvo obrnilo za sodelovanje na vsa nacionalna združenja. Med drugim bodo 6. septembra iz vseh krajev, kjer so sokolske edinice, prispele v Beograd sokolske štafete, da prinesejo mlademu kralju čestitke in izraze vdanosti in ljubezni sokolstva in vsega naroda.

50-letnica gledališkega upravnika dr. Radovana Brenčiča v Mariboru. Včeraj je praznoval g. dr. Radovan Brenčič, upravnik Narodnega gledališča v Mariboru, 50-letnico rojstva. Jubilant se je rodil v Celju l. 1890., torej v istem letu, v katerem je bil ustanovljen Celjski Sokol, čigar soustanovitelj in starosta je bil jubilarov oče, pokojni odvetnik dr. Alojzij Brenčič. Zaslužnemu in uglednemu kulturnemu delavcu iskreno

čestitamo ob življenjskem jubileju in mu želimo še mnogo, mnogo let uspešnega javnega udeleževanja!

Požar in tatvina v Št. Vidu pri Grobelnem. Preteklo noč se je vnel kozolec posestnika Antleja v Št. Vidu pri Grobelnem. Ogenj se je hitro razširil na vse poslopje in ga uničil. V kozolcu je tudi zgorelo nad 100 stotov sena, mnogo žita, gospodarsko orodje in več voz. Škoda znaša okrog 80.000 din in je le delno krita z zavarovalnino. Med požarom, ko so ljudje gasili, se je nekdo splazil v Antlejevo hišo in ukradel iz sobe okrog 5.200 din gotovine, uro in lovsko puško. Kaže, da je bil ogenj podtaknjen in da je izvršil tatvino požigalec sam.

Svojemu možu je sledila v smrt. V Oplotnici pri Konjicah je dne 24. julija podlegel kapi priljubljeni lestni trgovec Anton Mauer, po rodu iz Hrvatkega. Njegova žena, rojena Somrakova, ni mogla preboleti smrti svojega moža, s katerim je živela mnogo let v srečnem zakonu. Dan po moževi smrti se je ustrelila s samokresom in je uro pozneje izdihnila. Moža in ženo so v petek položili v skupen grob.

Celje in okolica

Obletnica mučeniške smrti Janka Lešničarja. Danes poteka deveto leto, odkar je v brzovlaku, ki je vozil skozi Slovenijo, Hrvatsko in Slavonijo v Beograd, v bližini Zemuna eksplodiral v kupeju prvega razreda peklenski stroj, ki ga je bila zločinska roka namestila za naslonjalom. Pri tem atentatu je umrl mučeniške smrti znani slovenski zadržni delavec in novinar Janko Lešničar iz Celja, svoječasni ravnatelj celjske Zadržne zveze in takratni ravnatelj Oblastne zadruge za kmetijski kredit v Čupriji, današnje Banovinske zadruge za kmetijski kredit v Nišu. Tragične smrti tega idealnega javnega delavca in plemenitega človeka se danes, kakor vsako leto, spominjamo z globoko žalostjo, saj ne more Janka Lešničarja pozabiti nihče, ki ga je imel priliko bližje poznati.

Ogromna škoda vsled toče v celjskem okraju. Celokupna škoda, ki jo je povzročila katastrofalna toča v torek 16. julija v Celju in celjskem okraju, znaša po uradnih cenitvah nad 22 milijonov 500.000 din. V tej vsoti pa ni všteta škoda na stavbah, ostrešju, šipah, sadnem drevju in travnikih, ki jih je zelo poškodovala delno toča, delno pa vihar. V predelu med Levcem in Butejevim mostom na Ložnici in dalje proti Ostrožnemu in Zg. Hudinji je polovica njih uničenih do 100%, ostanek pa do 80%. Posebno prizadeto je Babno, kjer je bil uničen ves hmelj. Na Ostrožnem je oškodovanih 144 posestnikov in 8 najemnikov, v Medlogu 69 posestnikov in 2 najemnika. Nekateri posestniki niso hoteli prijaviti škode, češ da se jim to zaradi malenkostnega odpisa zemljiškega davka ne izplača. Škodo na Ostrožnem so ocenili na 1.800.000 din, v Medlogu na 1.632.000 din, na Sp. Hudinji na 300.000 din, v Liscah na 89 tisoč din itd. Mnogim posestnikom na Babnem in Ostrožnem grozi prodaja posestev, ker ne bodo mogli poravnati svojih obveznosti pri Privilegirani agrarni banki. Po uradnih cenitvah je napravila toča v občini Št. Pavlu pri Preboldu 497.650 din škode, v Grižah 4.400.000 din, v Petrovčah 9.440.900 din, v Št. Juriju ob Taboru 700.000 din, v Škofji vasi 1.500.000 din, v Vojniku-okolici 486.000 din, v Dramljah 1.740.000 din. V občini Škofji vasi so najbolj prizadeti kraji Zadobrova, Pristava, Razbor, Bovše in Gradiše, v vojniški okolici pa Brezovica, Gabrovec in Hrastnik. V Dramljah je uničenih 130 ha posevkov in 70 ha vinogradov. V občini Grižah so najbolj prizadeti kraji Migojnice, Britno selo, Podkamenik in Zabukovca. Strahovito so prizadeti kraji Petrovče, Drešinja vas in tudi Levec, močno oškodovani pa so kraji Sv. Jurij ob Taboru, Sv. Miklavž, Sv. Lenart, Loke, Št. Pavel in Marija Reka. Banska uprava je dala za pomoč prebivalstvu na razpolago 85.000 din. S tem denarjem bodo naročili pšenice in koruzo. Podpora bo razdeljena takole: Št. Pavel pri Preboldu 8.000, Vojnik-okolica 8.000, Št. Jurij ob Taboru 10.000, Petrovče 19.000, Griže 16.000, Škofja vas 12.000 in Dramlje 12.000 din. Mestna občina bo kupila pšenico in koruzo in jo razdelila med prizadete posestnike. Vse te podpore pa niso dovolj izdatne. Zato bo treba preskrbeti mnogo večje podpore, da si bo strahovito prizadeto in obupano prebivalstvo vsaj nekoliko opomoglo.

Otroški voziček

kolo ali šivalni stroj najhitreje in najbolje kupite, prodate ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom.

Občutna omejitev dostavljanja pismenske pošte v Celju. Celjska pošta dostavlja z današnjim dnevom do preklica pismenske pošiljke ob delavnikih, razen ob sobotah, samo enkrat na dan. Popoldanske časopise lahko stranke dvignejo na pošti med 16. in 18. — Čemu je bila ta omejitev, ki so jo izvedli po nalogu iz Ljubljane, v Celju potrebna, ne razumemo. Število osebja se ni spremenilo, poleg tega pa bo osebje tudi popoldne zaposleno s sortiranjem in izdajanjem časopisov. Celje kot važno gospodarsko in tujskoprometno središče nikakor ne more izhajati samo z enkratno poštno dostavo na dan. Omenjeni ukrep bo povzročil med prebivalstvom gotovo hudo in upravičeno nevoljo. Zato pričakujemo, da bo poštna direkcija v Ljubljani preklicala uvedeno omejitev in odredila za Celje spet dvakratno poštno dostavo na dan.

Celjsko kolodvorsko poslopje so lani samo delno renovirali in sicer tako, da so obnovili samo glavno poslopje, tako da je renovirano glavno poslopje za grdo zunanostjo obeh stranskih traktov predstavljalo novo celjsko »specialiteto«. Dolgo smo čakali, pa smo le dočakali! Te dni so slednjič začeli renovirati tudi oba stranska trakta.

Stranke, ki imajo otroke v srednjih šolah in stanujejo v občini Celju, vabimo, da vložijo prošnje na obrazcih, ki jih dobe pri davčni upravi v Celju za potrdilo o višini davčnega predpisa, do 15. t. m. Ker je število osebja davčne uprave vsled bolezni in vpoklica na orožne vaje zelo skrceno, ne bomo izdajali potrdil takoj ob vložitvi prošnji,

KINO METROPOL CELJE

Ne zamudite si ogledati še danes, t. j.

2. avgusta najboljši film Heinza Rühmanna

Proti svoji volji - očka

Od 3. do 5. avgusta (Nemška verzija)

Štirje osvetniki

Napete scene med osvetniki in najmočnejšo silo modernega časa — tihotapci orožja.

Loretta Young Richard Greene
Georg Sanders

temveč šele ob roku, ki bo vsakemu prosilcu sporočen. Nihče naj ne odlaga s prošnjo do dne, ko se že vrši vpis v šolo. — Davčna uprava v Celju.

Vladni svetnik Emilijan Lilek, Prosim vse prijatelje, znanice in učence pokojnega vladnega svetnika g. Emilijana Lileka, ki imajo kake spomine o osebnem življenju, šolskem in javnem delu tega odličnega šolnika, zgodovinarja in domoljuba, da mi jih blagovolijo dati na razpolago. Uporabil jih bomo za sestavo njegovega življenjepisa. Dragocen bi mi utegnil biti vsak podatek, ki je v kakršni koli, tudi najmanjši zvezi z njim. — Prof. Janko Orožen, Celje.

Iz celjske statistike. V mesecu juliju je obiskalo Celje 1216 tujcev (1158 Jugoslovenov in 58 inozemcev, skupno s 1744 prenočninami) nasproti 914 v letošnjem juniju in 1188 v lanskem juliju. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 34 oseb in sicer 9 v mestu in 25 v javni bolnici. Pri celjski borzi dela je bilo 1. t. m. v evidenci 259 brezposelnih (137 moških in 122 žensk) nasproti 251 (134 moškim in 117 ženskam) dne 20. julija.

Mesto komercialista je treba izpopolniti na drž. dvorazredni trgovski šoli v Celju. Prednost imajo oni, ki so sposobni poučevati tudi stenografijo ali strojepis. Zadevne prošnje, naslovljene na ministrstvo za trgovino in industrijo, je treba predložiti ravnateljstvu šole do 15. t. m.

Vojaški nabori bodo 15. t. m. v Braslovcah, 16., 17. in 19. t. m. pa v Celju. Dan pred naborem in na dan nabora ne smejo lastniki javnih lokalov in zasebniki dajati nabornim obveznikom in njihovim spremljevalcem alkoholnih pijač, tudi ne jabolčnika. Kdor bo kršil to prepoved, bo strogo kaznovan.

Planinska maša bo v nedeljo 4. t. m. ob 10. v kapelici sv. Cirila in Metoda na Molički peči pod Ojstrico. Maševal bo župnik g. Sunčič. Savinjska podružnica SPD v Celju vabi planince, da se udeležijo maše. Prav tako je vabljen domače prebivalstvo Luč, Solčave in tamkajšnje okolice.

Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in okolico bo v torek 6. t. m. od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

Ugotovitev. V zadnji številki našega lista smo pomotoma objavili, da je bil g. dr. Rudolf Dobovišek, odvetnik v Celju, preveden v aktivno vojaško službo v sodni stroki. Pravilno bi se moralo glasiti, da je g. dr. Rudolf Dobovišek kot rezervni kapetan I. razr. preveden iz pehote v sodno stroko in to v rezervi. G. dr. Dobovišek bo seveda še nadalje izvrševal svoj odvetniški poklic.

Propagandna tabla na oglu trga kralja Aleksandra in Kolenčeve ulice je nujno potrebna obnove. Zlasti fotografije na dnu table so tako obledle, da nikakor ne morejo več služiti propagandi tujskega prometa.

Odsek brivcev in frizerjev v Celju vljudno prosi cenj. stranke, da se ozirajo na odpiralni in zapiralni čas, ker je bila večina brivcev in frizerjev zaradi prekoračenja delovnega časa kaznovana z denarno globo.

Poroka. Na Teharju pri Celju se je poročil v nedeljo trgovec g. Ivan Golob, lastnik tvrdke »Jugopromet« v Celju, z uradnico gđc. Milico Hermanovo iz Celja. Mlademu paru iskreno čestitamo!

Upokojeno učiteljstvo iz Celja in okolice se bo sestalo v četrtek 8. t. m. ob 16. pri Vodeniku v Petrovčah. Na pobudo mariborskih tovarišev upokojencev se bomo pomenili, kje in kdaj se bomo z njimi sestali.

c **Celestina Confidentijeva** †. V torek popoldne je umrla v Zavodni pri Celju v starosti 77 let splošno priljubljena in ugledna gostilničarka in posestnica ga. Celestina Confidentijeva, roj. Vihernikova. Pokojna je bila odločno narodna, značajna in blaga žena. S svojim pokojnim soprogom je vzgojila svoje sinove in hčerke v strogo narodnem duhu. O njeni veliki priljubljenosti je pričala velika množica meščanov in okoličanov, ki je spremila pokojno v četrtek popoldne na njeni poslednji poti od doma na okoliško pokopališče. Ge. Celestini Confidentijevi bodi ohranjen časten spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

c **Martin Drugovič na zadnji poti**. V soboto ob 18. so se zbrali pred mrtvašnico na mestnem pokopališču zastopniki oblastev, Ipavčeve pevske župe, celjskih pevskih in drugih društev ter mnogo drugega občinstva, da spremijo pokojnega g. Martina Drugoviča, upokojenega podnadzornika policijskih agentov in podpredsednika pevskega društva »Oljke« v Celju, k zadnjemu počitku. Po blagoslovitvi trupla je pred mrtvašnico zapel moški zbor »Oljke«, pomnožen s člani Celjskega pevskega društva in »Celjskega zvonca«, pod vodstvom g. Cirila Preglja »Vigred«. Po cerkvenem obredu ob grobu se je z globoko občutenim govorom poslovil od nezabnega pokojnika predsednik »Oljke« g. Anton Lečnik, pevci pa so zapeli Pregljevo »V tih noči«.

c **Žetev smrti**. V Zavodni 45 je umrl 25. julija 76-letni upokojeni poduradnik Vincenc Hözl, na hribu sv. Jožefa 50 pa je umrl v sredo 70-letni cinkarjniški upokojenec Jakob Rojc. V celjski bolnici so umrli: 25. julija 58-letni posestnik inž. Josip Lenko iz Št. Petra v Savinjski dolini, 26. julija 69-letni dninar Josip Štante iz Nove vasi pri Celju, v soboto 9-letni sinček lesnega trgovca Josip Jazbec iz Planinske vasi pri Sevnici, v torek pa 51-letna služkinja Ana Hrenova iz Debra pri Laškem. N. p. v m.

c **Obupanka je skočila pod savinjski vlak**. Ko je vozil savinjski potniški vlak, ki prihaja ob 18.42 v Celje, v nedeljo iz Petrovč proti Celju, je skočila blizu Levca tik pred vlakom na progo 54-letna dninarica Marija Kodrinova iz Arje vasi pri Petrovčah. Lokomotiva je podrla Kodrinovo na tla in vlak je zdrdral čez njo. Kolesa so odrezala Kodrinovi obe nogi, eno pod kolonom, drugo v stopalu, in jo poškodovala po glavi in rokah. Strojvodja je ustavil vlak, narkar so Kodrinovo, ki kljub groznim poškodbam ni izgubila zavesti, prenesli v vagon in jo prepeljali v Celje, s koldvorca pa z reševalnim avtomobilom v bolnico, kjer so jo takoj operirali. Zakaj je Kodrinova izvršila obupno dejanje, ni znano.

c **Grozna nesreča s patrono**. V Prožinski vasi pri Štorah se je 10letni posestnikov sin Maks Majoranc igral v nedeljo popoldne doma v kuhinji s patrono in je tolkel po njej. Patrona je eksplodirala. Učinek je bil strašen. Majorancu je razmesarilo levo stran prsi do pljuč in mu odtrgalo levo roko v zapestju. Dečka so prepeljali v celjsko bolnico, kjer pa je že ob 23.30 podlegel poškodbam.

c **Uboj na Železnem**. Ko je šel 47-letni dninar Martin Mirnik na Železnem pri Veliki Pirešici v nedeljo k sosedu, so ga napadli vinjeni fantje in mu z udarci s koli preklali lobanjo. Mirnika so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je v torek podlegel težkim poškodbam.

c **Dve leti za uboj**. Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju se je zagovarjal v torek 31-letni delavec Janez Bratuša iz Sp. Kostrivnice zaradi uboja. Janez Bratuša je prišel 2. junija zvečer v gostilno svojega brata Franca Bratuše. Tam sta se brata sprla in stopla. Ko sta bila v veži, je skočil Jurij Furman k Janezu Bratuši in ga zabodel z nožem v desno stegno. Štefan Ogrižek, Milena Bratuševa in gostilničarjeva žena so mu iztrgale nož iz rok, Franc Bratuša pa je pozval Furmana, naj se ne vmešava v spor. Furman je nato odšel. Ko je opazil pred hišo Janeza Bratušo, je pograbil kol in udaril Bratušo po hrbtu. Janez Bratuša pa je iztrgal Furmanu kol iz rok in z njim večkrat udaril Furmana po glavi, pri čemer mu je preklal lobanjski svod in lobanjsko bazo. Furmana so prepeljali v celjsko bolnico, kjer je podlegel težkim poškod-

bam. Janez Bratuša je bil obsojen na 2 leti robije in izgubo častnih pravic za dobo dveh let.

c **Obsojen vlomilec**. V torek je bila na okrožnem sodišču v Celju razprava proti 22-letnemu mehaniku Francu Šantlu iz Nove vasi pri Ptujju in proti 50-letni posestnici Mariji Verkovi iz Draškovega sela pri Šmarju. Marija Verkova je nagovorila Šantla, ki je bil po prestani kazni dveh let robije letos 1. maja izpuščen iz mariborske kaznilnice, da je izvršil dve tatvini in en vlom. Šantl je ukradel 26. junija Antonu Robeku v Aškerčevi ulici v Celju 1.400 din vredno kolo, še istega dne pa si je pred Vogovo gostilno na Grobelnem prisvojil 1.000 din vredno kolo inž. Alojzija Lovka. Dne 27. junija je vlomil v stanovanje Ane Rupnikove in Martine Štravsove v Čmerekki gorci pri Pristavi ter odnesel razno blago in gotovino v skupni vrednosti 1.830 din. Šantl je bil obsojen na 2 leti robije in izgubo častnih pravic za dobo dveh let, Verkova pa na 4 mesece zopora. Oba je zagovarjal odvetnik g. Mirko Hočevar.

c **Na 9 mesecev zopora** je obsodilo okrožno sodišče v Celju v torek 40-letnega, v Gradcu rojenega in v Ihan pri Kamniku pristojnega Franca Gostinčarja, delavca brez stalnega bivališča, zaradi prestopkov po čl. 4. zakona o zaščiti države in § 166. k. z.

c **Pojasnen vlom**. Celjska policija je aretirala 29-letnega brezposelnega delavca Alojza G. iz Celja, ker je pred kratkim vlomil v jedilno shrambo pekovskega mojstra Rudolfa Mlakarja v Komenskega ul. ter odnesel živila, pekovski slad in torbico za kasiranje. Pri aretiraneu so še našli ukradeni slad in torbico. Alojza G. so izročili okrožnemu sodišču.

Pred dopustom si preskrbite pisemski papir, nalivna peresa in albume pri tvrdki Karl Goričar vdv. Celje, Kralja Petra cesta 9.

c **Takoj po treh vlomih so ga prijeli**. V četrtek ob dveh zjutraj je celjska policija aretirala 33-letnega poročnega ključavničarja Josipa H. iz Maribora, ki je znan kot nevaren prijatelj tuje lastnine. Pri njem so našli več svežnjev ključev in vlomilsko orodje ter razne druge predmete. Ugotovili so, da je H. izvršil v sredo zvečer v Celju tri vlome. Tako je vlomil v pisarno odvetnika dr. Rakuna na Dečkovem trgu ter ukradel več kolkov in nekaj gotovine. Dalje je vlomil v slaščičarno g. Zimška na Glavnem trgu in odnesel več bonbonjer. Vlomil je tudi v pisarno družbe za izdelovanje ognja varnih predmetov na Cankarjevi cesti števil. 10 in ukradel tam 500 din vreden star ceklin na črnem obesku, last lastnika pisarne g. Vorsberga iz Šmartnega ob Paki. Pri vlomilcu so našli vse ukradene predmete.

c **Celjane in okoličane opozarjamo** na današnji oglas v našem listu, da je znano Grenadirjevo posestvo naprodaj v celoti ali pa posamezno. Marsikdo se je že divil s tega hribočka krasnemu razgledu na Stari grad, na Savinjo in železnico, ter na okoliške hribe. Bila bi škoda, če bi ta točka, ki je ena najlepših v Celju, ne prišla v last tega ali onega Celjana ali okoličana. Mala vila »Taraboš«, združena z vinogradom, bi bila mestu najbližje vinogradniško posestvo. Manj bogatim, ki hočejo zidati hišice, se nudi dobro došla prilika nakupa malega, blizu središča mesta ležečega stavbišča.

c **Prihodnji šoferski izpiti** za kandidate iz celjskega, gornjegrajskega, šmarskega in konjiškega sreza bodo v drugi polovici tega meseca na sreskem načelstvu v Celju. Kandidati naj vložijo zadevne prošnje čimprej na sreskem načelstvu v Celju.

c **Krajevna organizacija Legije koroških borcev v Celju** obvešča svoje članstvo, da bo v nedeljo 4. t. m. ob 9. dopoldne pri poveljstvu vojaškega okrožja v Celju prisega članov-prič. Vsak član mora imeti zapisinsko dveh prič, ako hoče dobiti spominsko kolajno na rdečem traku. Zato vabimo k prisegi vse člane, ki prisege dveh prič še nimajo, četudi so svoj čas razne prepise dokumentov že priložili prijavi za spominsko kolajno. Člani naj drug drugega o tem obvestijo.

c **Društvu Dijaški dom v Celju** je poklonil pisarniški ravnatelj v p. g. Anton Zorko v Celju 50 din namesto cvetja na grob ge. Celestine Confidentijeve.

c **Prostovoljni gasilski četi v Celju** je darovala hotelirka g. Terezija Skobernetova 100 din namesto venca na grob inž. Josipa Lenka v Št. Petru. Iskrena hvala!

c **Zdravniško dežurno lužbo za člane OUZD** bo imel v nedeljo 4. t. m. zdravnik dr. Josip Čerin v Prešernovi ulici.

Sokolstvo Sokolsko društvo Celje-matica

Zletni znaki

Že pred svetovno vojno so imeli bratje in sestre veselje do spominskih znakov in si jih nabavljali, če je bila le prilika. Mnogo starejših bratov ima danes lepo zbirko raznih zletnih znakov, ki strokovno urejeni v omari ali podobni napravi s steklenim pokrovom, pa tudi brez njega, dajejo prikupen okras. Podobne zbirke najdemo v muzejih in na razstavah, a na sokolski razstavi v Celju bi se bili udeleženci lahko prepričali o zanimivosti znakovnih zbirk, da ni bila razstava obenem z zletom preložena. Precejšnje število vsesokolskih zletov z dvojnimi ali trojnimi različnimi znaki, razni pokrajinski zleti posameznih slovanskih sokolskih zvez in množica velikih župnih zletov so že dale za zbirko dosti tvarine.

Naše društvo je za letošnji jubilejni zlet napravilo več tisoč kovinastih zletnih znakov (glej sliko), izdelanih po osnutku akad. slikarja Vladimirja Stovička v treh barvah, posebej za naraščaj in telovadeče in posebej za ostale udeležence. Cena je bila različna in bi bili znaki prinesli prav čedno vsoto in prispevali lep delež h kritju zletnih stroškov. Tako je pa društvo ceno znakov poenotilo na 5 din z namenom, da bi jih društva pri članstvu in naraščaju priporočala in pomagala k delnemu kritju stroškov za zletne priprave. Priznati moramo, da je mnogo naših edinic uvidelo težki položaj društva in priporočalo med svojimi pripadniki nakup

Iz naših krajev

VSE DOPISNIKE OPOZARJAMO

da nam morajo pošiljati dopise vsak teden najpozneje do srede dopoldne. V četrtek dopoldne sprejemamo samo zares nujne in kratke dopise. V petek ne sprejemamo več dopisov za številko, ki izide isti dan.

Petrovče

p **Pogreb sokolske mladenke**. V cvetu zornih let je umrla članica Sokolskega društva v Petrovčah sestra Dragica Kopriva, vnukinja uglednega posestnika g. Vinka Koprive v Arji vasi. V ponedeljek popoldne se je zbrala pred hišo žolosti v Arji vasi velika množica pogrebcev, da spremi priljubljeno mladenko na zadnji poti k Sv. Kancijanu. Člani sokolskega društva v krajih so ji dali častno spremstvo, sestra Franica Delakordova je vodila deco in naraščaj, uvrstili so se člani in članice v civilu s sokolskim znakom, za krsto so stopali sorodniki, z njimi pa dolga vrsta pogrebcev, tako da se je proti Žalcu razvil lep pogrebni spreved, kakršnih je malokdaj videti pri nas. Ob grobu se je od pokojne poslovil družstveni starosta. Poudaril je njene vrline: ponižnost in dobrosrčnost, ustrežljivost in potrpežli-

znakov. Društvo je nabralo že precejšen znesek, lahko bi pa prišlo do popolnega kritja, če bi vsi sokolski činitelji stvar podprli. Bratom in sestram bodi izrečena za podporo bratska zahvala, ostalim se pa priporočamo, da nas še razveselijo z naročili, naslovljenimi na Sokolsko društvo Celje-matica. Zdravo!

Socialnemu skladu Sokolskega društva Celje-matice je po br. Dragu Sircu daroval generalni konzul v p. g. dr. Anton Novačan 100 din namesto venca na grob gdč. Tee Čatrove. Iskrena hvala!

x **Tekme sokolske dece**. Deca našega društva je na letošnjih okrožnih tekmah v Celju pokazala, kakšne uspehe je mogoče doseči ob marljivem in rednem obisku telovadbe. Višje ženske dece je bilo pet vrst, od teh iz Celja-matice štiri. Naše deklice so dosegle s 4. vrsto prvo mesto, s 1. vrsto drugo mesto in s 3. vrsto tretje mesto z 248.75, 215.75 in 212.10 točke. Kot posameznice so bile: 1. Neva Višnerjeva, 40 točk, 2. Ruža Mahkovčeva in Nada Božičeva, obe 39.75 točk, 3. Ida Siterjeva, 39.50. Nižje dece je tekmovala le ena vrsta in sicer iz našega društva. Najboljša je bila Marta Kodelova s 34.50, sledili sta ji Tatjana Krautova in Mila Zalaškova, obe s 33.50 točke, tretja je Marija Hoferjeva. Višja moška deca je tekmovala v 8 vrstah, od teh so pripadale Celje-matici 4 vrste. Ena se je uvrstila na prvo mesto s 257.6, ena na drugo z 250 točkami. Kot posamezniki so bili prvi M. Roš s 44.50, druga F. Drolc in V. Kovačič, oba 44.2 točk, tretji F. Cvahte s 44 točkami, vsi iz Celja-matice. Nižje dece je bilo za 4 vrste. Kot posamezniki so dosegli največ J. Četina 43.6, B. Štiglic 38.8 in C. Ščuka 37 točk, vsi iz Celja-matice. Naši najmlajši hočejo po tej poti nadaljevati, da bodo postali nekoč najboljši tekmovalci ne le v društvu, temveč tudi v župi in savezu.

x **Sokolska gozdna šola v Šoteski pri Mozirju**. Prehitro minevajo dnevi sokolski mladini, ki tabori v Šoteski Kljub nekaterim neugodnim dnevom bo naši deci in naraščaju težko slovo od prelepega tabornega življenja, ko bosta prihodnji ponedeljek izročala tabor članicam in višjemu ženskemu naraščaju. Za zaključek priredi gozdna šola v nedeljo 4. t. m. ob 15. javen nastop, seveda brez godbe in drugih priveskov običajnih nastopov. Prijatelji sokolske mladine in ljubitelji tabornega »cvička«, iskreno vabljeni!

Sport

* **SK Olimp** je v nedeljo v prijateljski tekmi na svojem igrišču zaslužen zmagal nad simpatično enajstorico SK Svobode iz Ljubljane s 7:2 (4:1). Živahno tekmo, ki je nudila v splošnem soliden nogomet, je sodil g. Presinger točno in objektivno.

vost, veselje do dela doma in v društvu, kar jo je privedlo v sokolske vrste, kjer je vestno in vzorno vršila vse dolžnosti, ki jih ji je narekovala sokolska disciplina. Ker je bila značajna, je bila priljubljena vsem. Izrazil je obžalovanje, da se ji Sokol za požrtvovalno udejstvovanje v društvu ni mogel kdaj lepše oddolžiti in je žal usojeno, da plačamo njeno delo, da vračamo zvestobo za zvestobo z vncem belih in rdečih rož in s častnim sokolskim spremstvom. do njenega zadnjega doma. Spokojno naj počiva v tihem in mirnem domu, kjer ni trpljenja in žalosti, kjer ni sovraštva in zavisti! Sestra Dragica! Nas brate in sestre bo vezal na Tebe lep in svetel spomin, ki nas bo spremljal vse življenje! Težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

Žalec

ž **Adela Kvedrova** †. V ponedeljek je umrla v Žalcu po kratkem, težkem trpljenju ga. Adela Kvedrova, soproga uglednega žalskega trgovca g. Kvedra. Pokojna je bila odločno narodna in značajna žena ter vzorna soproga in izredno skrbna mati. Poleg soproga zapuščala dve hčerki in dva sinova. V sredo popoldne so jo položili na žalskem po-

kopališču k zadnjemu počitku. Pokojna je bila med prebivalstvom splošno priljubljena in spoštovana. O tem je najlepše pričala velika udeležba pri pogrebu. Pokojni bodi ohranjen lep spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

Ž Zvočni kino Žalec. V nedeljo 4. t. m. ob 16., 18.45 in 20.45: »Nekje v Tibetu«. Beg skupine ljudi iz Indije z letalom čez tibetsko gorovje. Življenje v dolini večne pomladi, mladosti in lepote. V glavnih vlogah Ronald Colman in Jane Wyatt.

Laško

Naši častitljivi starci

Laško, 2. avgusta.

Vaš dopisnik je posetil 10 najstarejših Laščanov, da jim posveti nekaj vrstic ob večeru njihovega življenja. To so osameli starčki in starke, ki se kakor jesenski listi poslavljajo od matere zemlje.

Najstarejša je 89-letna ga. Marija Dovečarjeva, vdova po davčnem slugi. Imela je 10 sinov. Izmed teh jih je moralo 7 v svetovno vojno. Revica je že nad 31 let vdova in že dolga leta ne more nikomur iz sobe. Prav tako ima 89 let občinska reva Helena Mlakarjeva. Vse življenje je bila perica in dnarica. Ga. Ana Amonova ima 88 let, je že 42 let vdova, bila je v Laškem 46 let učiteljica in je od leta 1918. v pokoju. Njen mož je bil v Laškem 27 let župan, 33 let predsednik okrajnega zastopa in član mnogih društev. Ga. Franja Stoschitzky ima 86 let in je vdova po železničarju, s katerim je morala zaradi službenih premostitev romati po vseh delih bivše Avstrije. Ga. Franja Benetkova ima 85 let, je že nad 30 let vdova in je imela 8 otrok, njen mož pa je bil nad 35 let čevljar v Laškem. Bil je dolgo vrsto let gasilec. Iste starosti je ga. Filomena Widra, vdova po rudniškem ravnatelju v Hudi jami. Ga. Marija Terškova ima 83 let, je vdova po tovarniškem sodarju in je imela 6 otrok. Nekdanji mogočni cementarni, kjer je njen mož izdeloval sodčke, sta danes v razvalinah. Njen mož je že dolgo v grobu, ona pa še uspešno kljubuje viharjem življenja. Starček Mihael Kranjc ima 81 let in je še danes tkalski mojster. Začel je delati v tej obrti že z 12. letom in s ponosom trdi, da je plačal 52 davkov. Sedaj davkov ne plačuje več, a še vedno dela od zore do mraka, sicer bi ga usoda potisnila v občinsko ubožnico. Izdeluje brisače, prtiče, prte, preproge in domače platno. Njegovi izdelki so trpežni, da jih naročajo celo iz Srbije, Hrvaške, bivše Avstrije in drugod. Tujci onstran meje že imajo njegove brisače po 40 let. Njegove lesene statve ropočajo celo ponoči. V uteho mu je žena Jožefa, ki ima prav tako 81 let. Pozabiti ne smemo na 80-letnega Franca Jerčina, ki je še danes fant. Nekoč je bil mesar. Sedaj se preživlja z dninami, zbiranjem starih kosti, kož itd. Občani ga dobro poznajo, saj jih vsak dan s palico po vojaško pozdravlja na ulicah.

Skoraj vsi ti starčki pravijo, da je bilo življenje nekoč lepše, manj prisiljeno, bolj razigrano, in da je danes vse preveč laži in trdot. Pomilujejo mladino, ki težko najde dostojno eksistenco, da se prebije skozi viharje današnjih dni.

Zeleni Šmohor

Laško, 2. avgusta.

Tujec, ki prvič prispe na prijazni Šmohor, se ne more načuditi nad vse ljubki idili njegovih bližnjih smrekovih gajev, zelenih ravnih, belih hišic, kapele, starih lip, starodavne cerkvice, vinske trte, lepih grmičev, živobarvnih in ostro vonjavih cvetk. Med vsem tem pa prepeva kmečki fant na paši v objemu otožnih glasov bronastih šmohorskih zvonov. Krasni so razgledi s Šmohorja na slovenske planine in druge vrhove. Vrh Šmohor ali Javornik je visok 784 m in je od Laškega oddaljen 2 uri ali 8 km. Pot nanj je vestno markirana in do vrha kolovozna. Večinoma vodi po senčnatih gajih, ponekod v serpentinah, strmin ima malo. Pri vasi Maliču zavije na desno in nas vodi dolgo časa po skoraj ravnem terenu skozi temne smrekove, borove in jelkove gaje, kakor bi hodili po kakem letoviškem parku. To je pribežališče za tiste, ki se

radi oprostijo družabnih spon in objema današnjih duhovnih kriz in ki so siti mestnega trušča, prisiljenih zabav, puhlih fraz, izumetničenih prireditev itd. Kdor ima zrahljane živce, naj se večkrat napoti proti prijaznemu Šmohorju, kjer bo našel res uteho in blažen mir.

Leta 1929. je bila zgrajena poleg cerkve prva planinska kočja z gostilno, ki spada v upravo Posavske podružnice SPD na Zidanem mostu. Baš sedaj grade drugo večjo in modernejšo, ki bo stala z opremo vred okrog 150 do 200 tisoč dinarjev. Gradi jo tvrčka Franc Novačan iz Trnovelj. Delo napreduje počasi, nekaj zaradi nerazumevanja čimniteljev, še več pa zaradi izrednih razmer. Sedaj je gotov v surovem stanju samo temelj s kletmi. Koča bo stala takoj v začetku leve strani javorniške ravnice, do koder vodi kolovozna pot. Nekdaj niso tako cenili idilične romantike tega prijaznega vrha, v novejšem času pa ga posečajo razen Laščanov in Rečičanov tudi Celjani, prebivalci Savinjske doline, letoviščarji iz Laškega in Rimskih toplic, hrvaški turisti, zlasti iz Zagreba, poleg tega pa prirejajo skoraj vsako leto po 10 do 12 šolskih izletov iz raznih krajev na Šmohor. V zimskem času ga posečajo tudi številni smučarji. Po statistiki je leta 1930. posetilo Šmohor nad 2000 ljudi.

I Na naslov občinskih krmarjev. Že večkrat smo javno iznesli pritožbe domačinov in letoviščarjev o nedopustnem ravnanju nekaterih občanov, ki z oken iztepajo razno posteljnino, oblačila, preproge itd. Mnogi so tako brezobzirni, da ob prihodu kakega tujca še nalašč nadaljujejo svoje početje. Pristojni čimnitelji žal niso še ničesar ukrenili proti krivcem. Take epizode imamo v marijagraški ulici nasproti skladiščem graščine, nad tvrčko »Bata«, nad pošto, pri neki vili v Trubarjevi ulici, pri nekaterih hišah na Slomškovem trgu, v Aškerčevi ulici in drugod. Ob drugi priliki bomo primorani navesti imena. Župan ima po § 84. občinskega zakona pravico denarno kaznovati osebe, ki se ne drže občinskih uredb in zakonov in sicer z globo do 50 din ali z zaporom do 24 ur. Druga nadloga v Laškem so v nočnem času psi, ki često povzročajo neljube serenade. Tem se pridružijo še soprani, ki imajo grebene, tako da imajo domačini in tujci res »blažen mir«.

I Čemu nepotrebno razburjenje? Sresko načelstvo v Laškem je po nalogu banske uprave izdalo okrožnico o odpiranju in zapiranju trgovin. Nekateri trgovci doslej niso upoštevali te uredbe. Mnenja smo, da je tudi trgovsko osebje potrebno počitka, zlasti v poletnem času. Slično odredbo bi bilo treba izdati tudi za ostale obratovalnice in lokale.

I Pasji kontumac. Sresko načelstvo v Laškem je 24. julija odredilo strog pasji kontumac za vse občine v srezu, ker se je pojavila pasja steklina. Vsako puščanje psov na ulico, v lokale itd. je najstrožje prepovedano. V interesu prebivalstva samega je, da se pokorava oblastveni odredbi. Edina olajšava velja za lovske pse in še to samo za primer lova. Najstrožji kontumac velja za vasi Jagoče, Brstnik in Rifengozd, kjer se je stekel pes prvič pojavil. Vsak sum stekline je treba takoj javiti oblasti. Natančnejša navodila so javno nalepljena po mestu.

I Nov grob. V soboto ponoči je umrl v Laškem rudar g. Alojz Senica. Pokojni se je rodil 28. januarja 1892 v okolici Sevnice. Že kot 16-leten mladenič je odšel za delom v rudnik. Delal je v rudnikih v Nemčiji, Srbiji, Hrastniku, Trbovljah in Zagorju, od leta 1923. pa v Hudi jami. Tu mu je v črni jami zgrmela nad glavo usodna plast. Od takrat je bil neozdravljivo živčno bolan. Iskal je leka pri zdravnikih in v bolnici, toda zaman. Zaradi te nesreče je moral pred 4 leti predčasno v pokoj. Bil je resen, miren in blag mož. Zapuščava vdova Marijo, s katero je bil poročen 14 let in 22-letnega sina čevljarja Franca, ki ga je vest o očetovi smrti dohitela v Banatu pri vojaki. Pokojni je bil nekaj let tudi podporni član Mestne godbe, gasilske čete itd. V nedeljo popoldne so ga rudarji in občani v velikem številu spremili na domače pokopališče, kjer se mu je tovariška zastava poklonila v

zadnje slovo. Rudarju Senici bodi ohranjen trajen spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

I Kino Laško bo predvajal v soboto 3. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 4. t. m. ob 17. in 20.30 velefim v naravnih barvah o mali deklici, ki je ostala brez očeta: »Daddy«. V glavni vlogi Shirley Temple, ki je dosegla v tem filmu višek igralske umetnosti. Ta film bo vsakogar ganil do solz. Tednik! — V sredo 7. in v četrtek 8. t. m. ob 20.30 glasbeni velefim »Čardaški kavalirjki«. Pri tem filmu se Vam bo srce ob glasbi, petju in vedrem humorju razigralo, kakor da vse sami doživljate. V glavnih vlogah Gustav Fröhlich, Camilla Horn in Tibor v. Halmay. Predigra.

Hrastnik

h Na sokolski tomboli, ki je bila zelo dobro obiskana so zadeli glavne dobitke: 3.000 din rudarjev sin Edi Murn s Pleskega pri Hrastniku, moško kolo Pavla Papova iz Hrastnika, žensko kolo Julija Knezova, žena čevljarskega mojstra iz Laškega, kanto masti Rajko Pardubsky, učitelj v Hrastniku, vrečo moke Vinko Turnšek, sin rudarja iz Trbovelj, lesteneč Justa Guzejeva, žena rudarja iz Hrastnika, blago za moško obleko Alojz Bedenik, rudar iz Trbovelj, voz premoga Oto Žlindra, steklar iz Hrastnika, moško uro Stanislav Kotar, rudar v Hrastniku, koš živil pa Karolina Stušková iz Hrastnika.

Krško

kr Občinski odbor. Že svoj čas je izstopilo iz tukajšnjega občinskega odbora več odbornikov. Dne 21. julija pa je g. župan zaprisegel 11 novih odbornikov in tako imamo zopet popoln občinski odbor. Med odstopivšimi odborniki so med drugimi tudi gg. Franc Vodopivec, Jože Zemljak in končno še dr. Julij Murgel, zdravnik občinske javne bolnice in gerent Občinske hranilnice v Krškem.

kr Sportni dan v Krškem bo v nedeljo 11. t. m. Vse priprave so že v teku. Na ta sportni dan opozarjamo vse sportnike, predvsem pa iz spodnjega Posavja in iz Kostanjevice.

kr Sokolsko društvo v Krškem bo imelo v nedeljo 18. t. m. ob 15. veliko tombolo na sejmišču v Krškem. Pripravljenih je izredno mnogo dobitkov. V primeru slabega vremena bo tombola 25. t. m.

Iz občinstva Jezik v mehanični delavnici

Kolesarski sport je danes na vrhuncu. Navadna kolesa so se zelo pocenila, ker je material v cenenih kolesih slab in ne posebno trpežen.

Zato so tudi popravila koles na dnev nem redu. Obrt mehanikov cvete in se širi, tako da so že po vseh večjih naseljih ustanovili mehaniki svoje delavnice. Vsi imajo dovolj opravka, kar vsakogar le veseli, saj je danes borba za obstanek čedalje hujša.

Stranke prihajajo včasih kar trumoma k mehaniku, da jim popravi kolesa.

Jezik, ki se ga poslužujejo nekatere stranke in mehaniki, je pa vprav škan-dalozen.

Pa poslušajmo stranke v mehanični delavnici!

Prva stranka ženskega spola: »Prosim, zadnji teden ste mi dali nove šlauhe (cevi), zdaj mi pa še dajte nove laufdekne (plašče)«.

Druga stranka moškega spola: »Pro-

sim, gospod, dajte mi druge kotfligelne (blatnike)«.

Tretja stranka (akademik - motociklist): »Prosim, dva šraufa (vijaka) sem izgubil, prodajte mi druge«.

Četrta stranka pride z zverženim prednjim kolesom: »Poglejte, kakšen ahter (osmico) imam. To je zato, ker so Vaše felge (platišča) za nič. Saj ste mi dali garancijo za novo kolo, zato prosim za novo felgo z novimi špicami (prečke)«.

Peta stranka pride s pravcatim invalidom in pravi: »Gospod mehanik, rušt (okvir) se mi je zlomil, ker sem se zaletel v telegrafenštango (brzojavni drog)«.

Šesta stranka: »Pedali se ne sučejo, ker je kugellager (ležaj na krogle) sfrdirban (pokvarjen)«.

Sedma stranka: »Ketna (veriga) je premoalo španana (napeta), zato pa kolo ne laufa (teče)«.

Osma stranka: »Čujte, gospod, bremza (zavora) mi je ferzagala (odpovedala), ko sem se vozil navzdol«.

Deveta stranka: »Prosim za ketenmantel (veriznjak), da si ne bom hlač raztrgal«.

Deseta stranka: »Na zatelnu (sedlu) se mi je fedra (pero) zlomila. Koliko pa košta (stane) nov zatelj?«

Takšen je slovenski jezik v mehanični delavnici.

Seveda se poslužujejo nekateri mehaniki istega jezika, ko pa so v njihovih delavnicah kugellagerji, bremzhebelnji in ferzagerji vsakdanji besedni zaklad.

Strokovnjaki, dajte mehanikom, učitelji v ljudskih, meščanskih, srednjih in obrtnih šolah pa učencem primeren slovenski besedni zaklad in iztrebite spakedrane besede iz našega lepega slovenskega jezika!

Opozarjamo na zadevno terminologijo, ki jo je izdal pokojni prof. Henrik Podkrajšek l. 1926. v Ljubljani. Sicer je še nepopolna, a vendarle vsebuje obilo dobrih slovenskih besed, ki se jih bo poslužil tisti slovenski mehanik odnoseno vsak Slovenec, ki je ponosen na svoj jezik in na svoj narod. —vr—

Celjska prilika!

V mestu ležeče, arondirano, 6 ha obsegajoče **Grenadirjevo posestvo** na Polulah, od centra po asfaltirani, razsvetljeni cesti kilometer hoda, **naprodaj** celo ali le sadovnjak, večji del gozda, oboje segajoče do državne ceste, vinograd, vila »Taraboša«, skupaj ali deljeno na parcele in stavbišča. Pojasnila daje edinole odvetniška pisarna dr. Karlovška, Celje.

Kupim dobro ohranjeno
moško kolo
A. Mislej - Celje.

Učenec

se sprejme za špecerijsko trgovino.
Naslov v upravi lista.

Malo rabljeno **moško kolo** in **šivalni stroj** naprodaj pr tvrdki Brevec, Celje, Miklošičeva ulica

Pes doberman

mład, čistokrven, se proda.
Naslov v upravi lista.

Šivalni stroj

(pogrezljiv) v dobrem stanju, se ugodno proda. — Naslov v upravi lista.

Trisobno stanovanje

v vili z uporabo vrta v okolišju, kjer je električna napetost 220 V, se išče. — Ponudbe pod »Solčno« na upravo lista.

Za 15. avgust potrebujem opremljeno **sobo** z uporabo kopalnice. — Naslov v upravi lista.

**Vodovode
Kleparska dela
Strelovode**

Vam naredi solidno in po konkurenčni ceni, ravno tako tudi izvršuje vsa popravila

Dolžan Franjo
Celje, Za kresijo 4
Telefon 245

Zahtevajte ponudbe in proračune!

Savinjska posojilnica v Žalcu

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO — USTANOVLJENA LETA 1881
Nudi popolno varnost za vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu ter jih obrestuje najugodnejše

HME LJARJI! Nalagajte denar pri domačem zavodu!

Račun Pošte hranilnice št. 10.994 Erzjavlj: »Posojilnica« Telefon št. 2
BLAGAJNIŠKE URE: ob delavnikih od 8. do 12. in od 15. do 17.